

UŽSIENIO KALBŲ BENDROJI PROGRAMA PAGRINDINEI MOKYKLAI  
METODINĖS REKOMENDACIJOS. VERTINIMAS UGDYMO PROCESĖ  
ĮVAIRIŲ VERTINIMO IR ĮSIVERTINIMO BŪDŲ DERINIMAS

**Bendrosios mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo nuostatos mokantis antrosios užienio kalbos (9-10 klasė)**

**Mokytojo ir mokinių veikla**

Ugdant(is) **klausymo ir skaitymo** gebėjimus:

- **Mokytojas** vertina mokinių pasiekimus formuojamojo vertinimo metodais (pvz., balsavimas už pasirinktą atsakymą, atsakymo pagrindimas), teikia grįžtamąją informaciją, skatina įsivertinti pagal EKA. Klausymo gebėjimus įvertina įvairiais būdais: pateikdamas pasirenkamojo atsakymo užduočių, schemų, lentelių, pusiau atvirojo tipo užduočių, kurias atliekant reikia formuluoti atsakymus ir pritaikyti žinias. Vertinimo kriterijai turi būti aiškūs mokiniams. Rezultatas fiksuojamas pažymiu (arba taškais).
- **Mokiniai** dalyvauja aptariant vertinimo kriterijus, po klausymo ar skaitymo pratybų aptaria su mokytoju atliktą užduotį, pagrindžia savo atsakymus, įsivertina pagal iš anksto aptartus kriterijus arba EKA.

Ugdant(is) **kalbėjimo** gebėjimus:

- **Mokytojas** pateikia ir aptaria su mokiniais vertinimo kriterijus, teikia pagalbą atliekant užduotį taikydamas formuojamojo vertinimo metodus (žodiniai komentarai, klausimai žinioms ir supratimui įtvirtinti ir t. t.), skatina įsivertinti pagal EKA. Kalbėjimo gebėjimus įvertina diagnostinio ir (arba) apibendrinamojo vertinimo metu pažymiu arba taškais pagal iš anksto su mokiniais aptartus vertinimo kriterijus.
- **Mokiniai** aktyviai ir sąmoningai dalyvauja planuojant vertinimą, aptariant kalbėjimo užduotį ir vertinimo kriterijus, dirba poromis, grupėmis, vertina vienas kito darbą pagal aptartus kriterijus, įsivertina. Planuoja, organizuoja savo mokymąsi naudodamiesi EKA, vertina savo ir draugų pasiekimus.

Ugdant(is) **rašymo** gebėjimus:

- **Mokytojas** pateikia ir aptaria su mokiniais vertinimo kriterijus. Rašymo metu teikia grįžtamąją informaciją taikydamas formuojamojo vertinimo metodus (komentarų rašymas, „šviesoforas“ ir t. t.), skatina įsivertinti savo gebėjimus pagal iš anksto aptartus kriterijus ir (arba) pagal EKA. Mokytojas bendradarbiauja su mokiniu, pastebi ir pripažįsta įvairius mokinio laimėjimus, padrąšina mokinį diskutuoti apie užduoties atlikimą ir mokytis iš klaidų, nes klaidos yra tolesnės pažangos nuoroda. Rašymo gebėjimus įvertina diagnostinio ir (arba) apibendrinamojo vertinimo metu pažymiu arba taškais pagal iš anksto su mokiniais aptartus vertinimo kriterijus.
- **Mokiniai** aktyviai dalyvauja planuojant vertinimą, aptariant rašymo užduoties ir vertinimo kriterijus, aiškiai suvokia rašymo tikslą. Jie dirba poromis, grupėmis, išsakydami savo nuomonę ir redaguodami tekstą, vertina vienas kito darbą pagal aptartus su mokytoju kriterijus, įsivertina pagal EKA.

**Mokytojas, vertindamas mokinių pažangą ir pasiekimus, turėtų:**

- Nuolat taikyti įvairias formuojamojo vertinimo metodikas ugdymo proceso metu.
- Vertinant atkreipti dėmesį į tai, ką mokiniai pasiekė, o ne į tai, ko nepasiekė.
- Įvardyti aiškius vertinimo kriterijus prieš darbą klasėje ir pateikti juos mokiniui suprantama kalba.
- Suformuluoti ir pateikti mokiniams prieš pradėdant darbą klasėje sėkmės kriterijus.
- Mokinių dėmesį sutelkti į tuos dalykus, kurie atsispindi vertinimo kriterijuose.

UŽSIENIO KALBŲ BENDROJI PROGRAMA PAGRINDINEI MOKYKLAI  
METODINĖS REKOMENDACIJOS. VERTINIMAS UGDYMO PROCESSE  
ĮVAIRIŲ VERTINIMO IR ĮSIVERTINIMO BŪDŲ DERINIMAS

- Taikyti žodinius komentarus (tokia grįžtamoji informacija yra pati vertingiausia mokiniui).
- Taikyti individualią grįžtamąją informaciją, aptarti vieną ar kitą dalyką su atskirais mokiniais ar mokinių grupėmis.
- Grįžtamąją informaciją teikti darbo klasėje metu arba iš karto baigus darbą tiksliai pagal mokiniams pateiktus ir su jais aptartus vertinimo kriterijus.
- Kalbėti konkrečiai ir pozityviai. Nurodyti gaires, kaip darbą patobulinti.
- Taikyti įsivertinimo metodikas (Europos kalbų aplanko - EKA panaudojimas ugdymo procese).
- Skatinti mokinius pačius sudaryti klausimus apie darbą ir vertinti atsakymus. Tai padės nukreipti dėmesį ir pastangas darbo tobulinimui.
- Pabrėžti, kad mokymasis mažiau priklauso nuo mokinių gebėjimo įsiminti ir daugiau priklauso nuo jų pasirengimo išreikšti savo supratimą.
- Vertinti ne tik žinias ir gebėjimus, bet ir įdėtas pastangas bei mokymosi kokybę.
- Sistemingai fiksuoti mokinių pasiekimus.
- Taikyti diagnostinį vertinimą prieš naują temą. Tai padės išsiaiškinti mokinių spragas ir tikslingai planuoti tolimesnę veiklą.
- Nuolat taikyti formalų (apibendrinamąjį) įvertinimą (po kiekvienos išeitos temos ar už atskirus darbus). Rašant formalų įvertinimą komentuoti jį mokiniui ir siekti abipusio susitarimo. Įvertinant remtis vertinimo kriterijais, kurie žinomi ir suprantami mokiniui.
- Atsižvelgti į socialines sąlygas ir tarpusavio santykius klasėje.
- Kurti palankią mokymuisi aplinką, kurioje kiekvienas mokinys yra gerbiamas.
- Organizuoti darbą grupėmis, grupes sudarant įvairiais būdais.
- Suteikti galimybę mokytis įvairiais metodais.

**Rusų kalba (užsienio). Tema «Россия на карте мира» (9 arba 10 klasė). Vadovėlis „Шаг за шагом“.**

**Pamokų scenarijai**

**Siekama, jog mokiniai gebėtų:**

- nusakyti Rusijos geografinę padėtį;
- pasakoti apie Rusijos klimatą, orus, įvairius regionus;
- taisyklingai vartoti ilgąsias ir *trumpąsias būdvardžių* formas;
- taisyklingai vartoti kiekičius skaitvardžius.

**Pagrindinis ugdymo metodas:** aktyvaus mokymosi

**Numatomos darbo formos:**

- pokalbis;
- darbas poromis;
- dabas grupėmis;
- individualus darbas;
- darbas su žemėlapiu.

UŽSIENIO KALBŲ BENDROJI PROGRAMA PAGRINDINEI MOKYKLAI  
METODINĖS REKOMENDACIJOS. VERTINIMAS UGDYMO PROCESSE  
ĮVAIRIŲ VERTINIMO IR ĮSIVERTINIMO BŪDŲ DERINIMAS

Pamokos ir pamokų etapai	Mokinių veikla	Mokytojo veikla. Vertinimas
<p><b>1. Где отдыхают россияне?</b> Įvadas</p>	<p>Pokalbis apie tai, kur ilsėjosi mokiniai vasarą, kokias vietas aplankė. Pakartojami veiksmažodžiai <i>отдыхать/отдохнуть, посетить/посещать (что?)</i> ir laiko raiška (<i>когда?</i>).</p>	<p>Aptariama, ko mokysis mokiniai temos eigoje. Įvardijamas pamokų skaičius, skirtas šiai temai. Pranešama, kokia forma ir kada mokiniai turės atsiskaityti temos medžiagą. Tai suteikia galimybę mokiniams patiems planuoti mokymąsi.</p> <p>Mokytojas apmąsto kontrolinę užduotį ir pateikia mokiniams savo sprendimą:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kada atsiskaitys?</li> <li>• Kokia bus užduotis?</li> <li>• Kaip bus vertinama?</li> </ul> <p>Šią temą tikslinga atsiskaityti, parengiant monologą apie šalį. Prisimenama paskutinė išeita tema, kurios leksika ir kalbinė medžiaga tiesiogiai siejasi su šia tema.</p> <p>Skelbiami ir aptariami pamokos uždaviniai/ puiku, jei jie užrašyti lentoje, kad mokiniai galėtų juos matyti.</p>
<p>Temos pristatymas</p>	<p>Pokalbis apie Rusiją, naudojantis šalies žemėlapiu.</p> <p>Klausomasi dialogo įrašė (vadovėlis, 1 užduotis) ir atliekamos visos užduotys, skirtos darbui su įrašu. (Naudotis žemėlapiu, kuris pridėtas prie vadovėlio)</p>	
<p>Naujų kalbos struktūrų pristatymas</p>	<p>Darbas grupėse. Grupė skaito pasirinktą reklaminių skelbimą (vadovėlis, 2 užduotis) ir jį pristato klasei. Įvardija Rusijos regioną, argumentuoja, kuo jis įdomus turistui.</p> <p>Darbas kartu su mokytoju. Aptariami visi reklaminiai tekstai ir atsakoma į visus klausimus (vadovėlis, 2B užduotis), ypatingą dėmesį skiriant laiko raiškai. Jei reikia, išnagrinėjama vadovėlio puslapyje esanti laiko raiškos pavyzdžių lentelė (<i>когда?</i>)</p>	<p>Mokytojas taiko formuojamojo vertinimo būdus, suteikiančius galimybę mokiniams lengviau suprasti naują medžiagą, pvz., klausinėjimo metodą. Mokiniai, kuriems sunkiau sekasi mokyti, gauna klausimus žinioms, ieško į juos atsakymų. Atsakymus aptaria visi drauge. Taip mokytojas suteikia grįžtamąjį ryšį mokiniams apie tai, ar jie teisingai suprato naują medžiagą, ir pats diagnozuoja mokinių naujos medžiagos supratimą.</p>

UŽSIENIO KALBŲ BENDROJI PROGRAMA PAGRINDINEI MOKYKLAI  
METODINĖS REKOMENDACIJOS. VERTINIMAS UGDYMO PROCESĖ  
**ĮVAIRIŲ VERTINIMO IR ĮSIVERTINIMO BŪDŲ DERINIMAS**

Įsisąmoninimas	Individualus darbas raštu (pratybos, 1 užduotis). Mokiniai individualiai atsako į klausimus, kurie buvo aptarti su klase.	Atliktą užduotį patikrinti, aptarti ir išsiaiškinti, kas mokiniams palėvino supratimą ir padėjo atlikti užduotį.
Įtvirtinimas	Raštu ar žodžiu atliekama vadovėlio 3 užduotis. Jei užduotis atliekama žodžiu, gali būti taikomas darbas «grandinėle».	Darbo formą parenka mokytojas. Užduoties atlikimo eigoje mokiniai turi gauti pagalbą, kuria remiantis jie galėtų maksimaliai atsiskleisti.
Naujos medžiagos panaudojimas	Darbas grupėse: kuriami pasakojimai (pasirinktinai) apie vieną Rusijos regioną, kurį verta aplankyti turistui.	Idealu, jei mokiniai dirba grupėje ar poromis. Kūrybos proceso eigoje mokiniai pasiskirsto atsakomybe: vieni renka medžiagą, kiti struktūruoja pasakojimą ir t.t. Paruoštą pasakojimą pristato klasei, patys vertina, įvardindami kiekvieno indėlį. Vadovaujasi nuostata – dirbame kartu, atsiskaitome kiekvienas už save.
Namų darbų skyrimas	Papasakoti apie vieną Rusijos regioną, naudojantis reklaminiu tekstuku (vadovėlis, 2A užduotis).	Atkreipti mokinių dėmesį į tai, kad svarbu pasakyti, ką verta aplankyti, kada ir kuo tas regionas įdomus turistui. Tikslinga priminti mokiniams, kad jie gali pasikartoti kalbos medžiagą, peržiūrėdami užduotis, atliktas «Gramatikos sąsiuvinyje 2-3» (psl.26, 27)
Apibendrinimas. <b>Vertinimas</b>	Aptariama, ką sužinojo mokiniai pamokos metu. Ko išmoko, kas buvo įdomu, o kas sunkiau sekėsi.	Grįžtama prie pamokos uždavinių, jais remiantis mokiniai gali spręsti apie savo žinias ir pasiekimus. Vertinama, remiantis bendrai su mokiniais aptartais vertinimo kriterijais. Organizuojama ugdymo turinio, veiklų ir emocijų refleksija. Refleksijos formą renka mokytojas atsižvelgdamas į klasę.
<b>2. «Россия - красивая страна». Краткая форма прилагательных</b> Įvadas Namų darbų tikrinimas	Darbas grandinėle. Mokiniai užduoda vienas kitam klausimus ir atsako į juos (Где отдыхают, когда отдыхают россияне?). Gali naudotis vadovėlio 2B užduoties klausimais. Mokiniai pasakoja apie poilsį įvairiuose Rusijos kurortuose ar regionuose (namų darbo tikrinimas).	Klausantis namų darbų tikslinga taikyti „draugo“ vertinimą, kai klasei pateikta užduotis: sekti pasakojimą ir po jo aptarti, ar pasakojimas buvo struktūruotas. Pasakodami mokiniai gali naudotis vadovėlyje esančiu pasirinktu reklaminiu tekstu.

UŽSIENIO KALBŲ BENDROJI PROGRAMA PAGRINDINEI MOKYKLAI  
METODINĖS REKOMENDACIJOS. VERTINIMAS UGDYMO PROCESĖ  
**ĮVAIRIŲ VERTINIMO IR ĮSIVERTINIMO BŪDŲ DERINIMAS**

Naujos medžiagos pristatymas	Nagrinėjama lentelė vadovėlyje: «Имя прилагательное. Краткая форма». Aiškinamasi, kada naudojama trumpa būdvardžio forma kalboje. Atliekama vadovėlio 4 užduotis žodžiu.	Skelbiami pamokos uždaviniai. Tikslinga iškelti ne daugiau kaip du uždavinius. Tik tada realu, kad jie bus įgyvendinti.
Įsisąmoninimas	Atliekamos 2A, 2Б, 2В užduotys pratybų sąsiuvinyje (galima užduotis skirti diferencijuotai).	Galima leisti mokiniams užduotis atlikti tariantis porose su suolu draugu. Tai būtų pagalba, kuri palengvintų taikymą naujai suprastų žinių. Tai būtų ir diferencijavimas per pagalbą.
Įtvirtinimas	Individualus darbas. Atliekama 3 užduotis pratybose. Tikslinga atlikti temos «Краткие имена прилагательные» (pasirinktinai) užduotis «Gramatikos sąsiuvinyje 4».	Tikslinga skatinti mokinius naudotis pateiktomis lentelėmis, tai palengvintų mokiniams darbą ir padėtų ugdytis gebėjimą atsirinkti ir pritaikyti žinias.
Naujos medžiagos panaudojimas	Mokiniams siūloma grįžti prie pasirinkto reklaminio teksto, jame rasti trumpuosius būdvardžius. Savo pasakojimą transformuoti taip, kad jame būtų kuo daugiau trumposios formos būdvardžių.	Pateikiami vertinimo kriterijai, kuriais remiantis aptariama atlikta užduotis. Aptariami transformuoti tekstai, akcentuojamos tos vietos, kurios atitinka kriterijus. Atkreipiamas dėmesys į trumpųjų būdvardžių vartojimą kalboje.
Namų darbų skyrimas	Skiriamos užduotys raštu iš «Gramatikos sąsiuvinio 4».	Kadangi analogiškos užduotys buvo atliktos ir patikrintos pamokos metu, namų darbams skiriamos užduoties papildomai galima neaiškinti. Tačiau būtina nurodyti, kad ją reikia atlikti taip, kaip tą ar kitą užduotį (konkrečiai įvardyti).
Apibendrinimas <b>Vertinimas</b>	Aptariama, ką sužinojo mokiniai pamokos metu. Ko išmoko, kas buvo įdomu, o kas sunkiau sekėsi.	Vertinamas kiekvienos užduoties atlikimas pamokos eigoje. Pamokos pabaigoje įvertinami atskiri mokiniai. Tiems, kuriems sekasi sunkiau, dar kartą nurodoma pagalba vadovėlyje ir pratybų bei gramatikos sąsiuvinuose. Organizuojama ugdymo turinio, veiklų ir emocijų refleksija. Refleksijos formą renka mokytojas atsižvelgdamas į klasę.